

FUNGUS

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE NEDERLANDSCHE MYCOLOGISCHE VEREENIGING

REDACTEUR: Dr J. S. ZANEVELD - SPOTVOGELLAAN 25 - 'S GRAVENHAGE

HET BESTUUR DER NED. MYCOLOGISCHE VEREENIGING

G. D. SWANENBURG DE VEYE, *Voorzitter*, Nassauplein 5, Alkmaar.

Dr A. F. M. REIJNDERS, *Onder-voorzitter*, Kapelweg 140, Amersfoort.

Mej. J. P. S. SMIT, *Secretaresse*, Reynier Vinkeleskade 26, Amsterdam-Z.

G. L. VAN EYNDHOVEN, *Penningmeester*, Eindhovenstraat 36, Haarlem. Postrekening 90902 op naam van : Penningmeester N.M.V.

Dr H. A. A. VAN DER LEK, *Bibliothecaris*, Zoomweg 10, Wageningen.

De contributie der Vereeniging bedraagt f 5. Voor student-enhuisgenootleden f 2.50.

HEKSENKRINGEN EN ANTIBIOTICA

Op de middelbare school wordt ons altijd voorgehouden, dat er onder de paddestoelen, *parasieten* (dat zijn dan de kwade rakkers) en *saprophyten* zijn. Allebei zijn ze voor hun voedsel op de hogere planten aangewezen, maar terwijl de saprophyt genoeg neemt met het afval, zoals dode planten en plantendelen, wacht de parasiet niet tot de plant dood is, maar consumeert den gastheer in levenden lijve.

Als men wat meer in de mycologie thuisraakt merkt men al gauw, dat die onderscheiding niet zo heel scherp is. En in ieder geval is het verkeerd er het schademotief bij in het geding te brengen, wat men met voorliefde pleegt te doen. Immers volgens de gebruikelijke redenering zijn saprophyten „nuttig”, omdat ze het afval opruimen en de noodzakelijke omzettingen in de bodem bevorderen, parasieten zijn daarentegen „schadelijk” omdat ze bomen of planten aantasten, die de mens voor eigen gebruik bestemd had. Een dergelijke redenering is te eenzijdig om steek te houden bij de gecompliceerde verhoudingen, die we in de onderlinge betrekkingen van b.v. een bosgemeenschap aantreffen.

Neem b.v. de mycorrhiza. Over het algemeen ziet men dat voor een symbiose aan, waarbij dus zowel de boom als de zwam voordeel zou hebben (MELIN, 1925). De boom zou bepaalde suikers aan de zwammen verstrekken voor hun groei, terwijl de zwam de opname van stikstof zou bevorderen. Later is men van mening geworden, dat een uitwisseling van groeistoffen wel eens het cardinale punt in deze verhouding zou kunnen zijn (MELIN en LINDBERG, 1939; MELIN en NYMAN, 1940; MODESS, 1940). Bij de lichamen, die een samenleving van een schimmel en een alg zijn, toonde QUISP (1943) in zijn proefschrift aan, dat hier inderdaad van uitwisseling van groeifactoren sprake is. De onderzoekingen van de school van MELIN (gerefereerd door MAAS GEESTERANUS, 1944) tonen in ieder geval aan, dat kleine hoeveelheden van bepaalde groei

factoren, nodig zijn voor de normale ontwikkeling van vele hogere paddestoelen.

Probeer men echter uit zo'n samenleving van plant en zwam, de schimmel te isoleren, dan blijkt dat geen eenvoudige zaak te zijn. BURGEFF (1936) deed dit bij de orchideeën-mycorrhiza. Hij merkt op, dat de schimmel onder invloed van de hogere plant veranderd is. De orchidee zonder de schimmel is niet te kweken, de (nog onveranderde) schimmel wel. ROMELL (1939) zegt, dat we hier dus eerder mogen spreken van een parasitisme van de hogere plant op de schimmel, dan van echte symbiose.

Bij de boom-mycorrhiza is het vaak andersom. De bomen kunnen zonder mycorrhiza ook wel voort. De zwammen zijn echter dikwijls strikt aan het voorkomen van bomen gebonden, waarvan ROMELL enige voorbeelden noemt. Ook is het bekend dat zo'n mycorrhizant als de omstandigheden b.v. door uitdroging van de bodem, ongunstig voor de boom worden, tot parasitisme kan overgaan. In dergelijke gevallen is het dus wel uiterst moeilijk uit te maken of een zwam in het hokje „parasiet" of „saprophyt" gestopt moet worden, of dat er het etiket „schadelijk" of „nuttig" op dient geplakt te worden. Het is veel beter te spreken van het bestaan van onderlinge verhoudingen die naar gelang van de omstandigheden gunstig of ongunstig voor een of beide componenten kunnen zijn.

Ook het verschijnsel van heksenkringen geeft soms aanwijzingen, dat de saprophyten niet altijd zulke onschuldige broeders zijn als ze op het eerste gezicht wel lijken. SCHANTZ en PIEMEISEL, 1917 (cit. LANGERON, 1945) hebben een heksenkring van een *Psalliota*-soort grondig onderzocht. Binnen de kring waar de vruchtlichamen verschijnen kan men een zone opmerken, waar het gras slecht of niet groeit. Daarbinnen groeit het juist weer weliger. Zij verklaren dit, door aan te nemen, dat het mycelium zich cirkelvormig uitbreidt en daarbij in zijn optimale groeizone, stoffen afscheidt die voor de andere vegetatie giftig zijn (zij veronderstelden ammoniak) en dat ze tevens water onttrekt aan de bodem. De gestimuleerde zone zou door het af sterven van het mycelium verklaarbaar zijn. BAYLISS (1911) nam voor *Marasmius oreades*, eveneens aan, dat ze toxische stoffen produceerde.

Een geheel nieuw aspect kreeg deze kwestie toen de antibiotica in het middelpunt van de belangstelling kwamen te staan, door het sensationele succes van *Penicilline*. Het verdient opgemerkt te worden dat de antibiotische werking van stoffen, afgescheiden door micro-organismen reeds zeer lang bekend is. Reeds PASTEUR nam waar dat infecties niet slaagden met sommige verontreinigde culturen. De term antibiose (tegenstelling van symbiose!) dateert uit de jaren 1890-1900. In 1910 werd *Pyocyanine*, een antibioticum uit *B. pyocyaneus* geïsoleerd en klinisch toegepast. Het raakte in het vergeetboek. FLEMING'S ontdekking van de antagonistische werking van *Penicillium notatum* dateert van 1929, maar voordien was men reeds lang vertrouwd met dit verschijnsel bij micro-organismen. Het is een samenloop van omstandigheden, die *Penicilline* zijn succes verzekeren. Dat de tijd er rijp voor geworden is, blijkt wel uit het feit, dat VAN LUYK c.s. tijdens de oorlog uit *Penicillium expansum* een soortgelijke stof isoleerden, *expansine*, onafhankelijk van het Engels-Amerikaanse onderzoek en met een ander uitgangspunt (voor samenvatting, zie OOSTERHUIS, 1945).

HOLLANDE (1946) nam nu bij heksenkringen van bepaalde *Clitocybe*-soorten *) waar, dat de vegetatie verdorde, maar niet verrotte. Hij besloot hieruit fluks dat deze paddestoelen een antibiotische stof zouden produceren, die de ontwikkeling van bacteriën zou tegengaan. Inderdaad gelukte het, het „*Clitocybine*” te isoleren, dat in laboratoriumproeven zelfs de groei van tuberkelbacillen bleek te kunnen verhinderen, wat *Penicilline* niet doet. De bijzonderheid van de in de laatste tijd in zwang gekomen antibiotica is nu niet, dat ze bacteriegroei tegengaan (dat doet ieder desinfectans tenslotte ook) maar wel hun geringe toxiciteit tegenover dieren. Hoe het met deze toxiciteit bij *Clitocybine* staat is mij niet bekend. Het mag bekend verondersteld worden, dat het door WAKSMAN C.S. uit *Actinomyces griseus* geïsoleerde *Streptomycine* zeer weinig toxisch voor dieren is gebleken en evenals *Clitocybine* in laboratoriumproeven de groei van de bacteriegroep, waartoe de Tuberkelbacil behoort, verhinderde. In Amerika wordt momenteel reeds *Streptomycine* op kleine schaal in klinische proefnemingen toegepast. Het is te vroeg om een definitief oordeel over de waarde van *Streptomycine* bij tuberculose te mogen geven. Het is duidelijk dat een dergelijk middel een zegen voor de mensheid zou zijn. De uiterste voorzichtigheid is daarom echter geboden, om niet ontijdig valse hoop op te wekken, waartoe de ondeskundige en onscrupuleuze voorlichting in de dagbladpers maar al te spoedig aanleiding geeft. Volgens de laatste berichten (Sept. 1946) in de Journ. of the Am. Med. Assoc. schijnt de toepassing bij andere vormen van t.b.c. dan longtuberculose enige reden tot optimisme te geven. De klinische resultaten hebben echter in het algemeen niet die onmiddellijke successen gegeven, die de dierproeven deden verwachten. Het is nog te vroeg om te juichen.

HOLLANDE is niet de eerste, die de hogere Fungi op hun antibiotische werkzaamheid heeft onderzocht. WILKINS en HARRIS (1942-1946) toonden in een reeks van publicaties door onderzoek van vele honderden soorten paddestoelen aan, dat een flink aantal onder hen producenten van antibiotica zijn, zodat hier nog een uitgebreid veld van onderzoek open ligt.

Merkwaardig is in dit verband een artikel van BATAILLE (gerefereerd door SWANENBURG DE VEYE, 1933), waarin deze beweert dat het gebruik van 250-300 g van *Lactarius piperatus* een gunstige uitwerking uitoefent op ontstekingen met ettervorming. In het licht van de antibiotica gezien is die opmerking zo gek nog niet, al zou het nader geverifieerd moeten worden. Persoonlijk geef ik echter aan een injectie met *Penicilline* de voorkeur boven genoemde melkzwam, die zijn naam *piperatus* (= de gepeperde) heus eer aandoet.

De laatste tijd komen er berichten binnen, dat er behalve uit de schimmel-geslachten *Penicillium*, *Aspergillus* en *Actinomyces*, die vooral op antibiotica onderzocht werden, ook nog wel andere groepen te vinden zijn die deze stoffen produceren. Het werk van HOLLANDE en WILKINS en HARRIS is er een voorbeeld van. BOSE (een Brits-Indiër, 1946) isoleerde uit *Polystictus sanguineus* een dergelijke stof, ARNSTEIN (1946) uit *Fusarium*-soorten, terwijl PECK en HEWITT zelfs uit een soort van het geslacht *Trichophyton* een antibioticum

¹⁾ De nomenclatuur van Hollande is geenszins duidelijk. Genoemd worden: *C. candida*, *C. gigantea* en *C. gilva*. Volgens Konrad en Maublanc is *C. candida* Bres. = *C. gigantea* Gill. Dan is er nog een *C. gigantea* (Fr. ex Sow.) Quel., terwijl *C. gilva* synoniem met *C. Alexandri* (Gill.) Konr. zou zijn.

produceerden. Die *Trichophyton* is een voor de mens pathogene (ziekteverwekkende) schimmel, wat dus wel een heel merkwaardige figuur scheidt. Ook de hogere planten schijnen niet zonder te zijn, men isoleerde tenminste uit bepaalde soorten boterbloemen ook al werkzame stoffen.

De laatste publicatie van MELIN (1946) ging over het voorkomen van groeistoffen in humus. Hij vond meer dan dat, de humus bleek behalve groeistoffen ook remstoffen (d.w.z. stoffen die de groei van de onderzochte schimmels belemmerden) in de humus. Antibiotica zijn niet anders dan remstoffen. Het is nl. verkeerd bij het woord antibiotica alleen maar aan hun werking op ziekteverwekkende bacteriën te denken. Onder de term antibioticum vat men al die stoffen samen die het leven in z'n uitgebreidste zin belemmeren. Zoals reeds gezegd is het enige merkwaardige van de moderne antibiotica hun specificiteit.

Al deze nieuwere onderzoekingen op het gebied van de physiologie van de paddestoelen, tonen duidelijk aan, dat we ons een veel te simpele voorstelling gemaakt hebben van de verhoudingen, die in een levensgemeenschap, waarin paddestoelen voorkomen, optreden. Het opent nieuwe perspectieven voor een beter begrip van het vaak zo raadselachtige voorkomen van paddestoelen gerekend naar plaats en tijd, een kwestie waar ik te zijner tijd op hoop terug te komen.

Oss

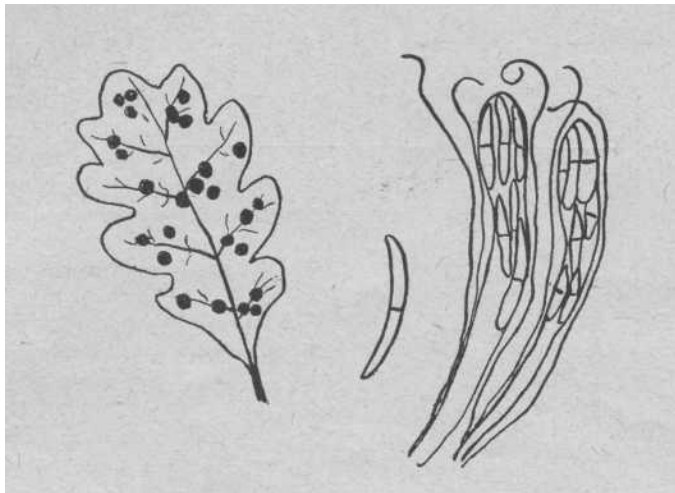
H. J. HUECK

Literatuur

- ARNSTEIN, H. R. V. e.a., Nature 157, 333 (1946).
BAYLISS, J. S., J. econ. Biology 6, 111 (1911).
BOSE, S. R., Nature 158, 293 (1946).
BURGEFF, H., Die Samenkeimung der Orchideen, Jena (1936).
HOLLANDE, A., Presse Med. 54, 190 (1946), ref. o.a. Chem. Techniek 1, 274 (1946).
KONRAD, P. et A. MAUBLANC, Revision des Hymenomycètes de France, Paris (1937).
LANGERON, M., Précis de Mycologie, Paris (1945).
MAAS GEESTERANUS, R. A., Fungus 15, 22 (1944).
MELIN, E., Untersuchungen über die Bedeutung der Baummykorrhiza, Jena (1925).
MELIN, E., Symb. Bot. Ups. VIII, 3 (1946).
MELIN & Sj. LINDBERG, Bot. Notiser 241 (1939).
MELIN, E. & B. NYMAN, Arch. f. Mikrobiol. 11, 318 (1940).
MODESS, O., Symb. Bot. Ups. V, 1 (1941).
OOSTERHUIS, H., Diss. Amsterdam (1945).
PEEK & HEWITT, Journ. Am. Med. Assoc. 128, 56 (1945).
QUISPÉL, A., Diss. Groningen (1943).
ROMÉLL, L. G., Ecology 20, 163 (1939).
VEYE, G. D. SWANENBURG DE, Fungus 5, 17 (1933).
Westerdijk, JOH., Fungus 15, 1 (1944).
WILKINS, W. H. & G. C. FI. HARRIS, Brit. J. Exp. Path. 24, 141 (1943); Ann. Appl. Biol. 30, 226 (1943); Ann. Appl. Biol. 31, 261 (1944).

COCCOMYCES CORONATUS (SCHUM.) DE NOT.

Op een mijner speurtochten door de bosschen, waarbij ik vooral de aandacht schonk aan het substraat onder de boomen, viel mijn oog op een aardig schimmeltje, dat kennelijk tot de Ascomyceten behoorde en wel de moeite waard is er aandacht aan te schenken.

De onderlaag in bedoeld bosch bestond in hoofdzaak uit een laag beuken- en eikenbladeren, waaronder vooral veel Amerikaanse eik.

Het blad was al vrij sterk verteerd en was bezet met talrijke kleine, zwarte stromata van een paar mm, die rond tot linzevormig zijn en bij rijpheid openscheuren met een spleetje in de lengterichting.

Bij nader onderzoek bleek de inhoud te bestaan uit langwerpige, knotsvormige asci, welke 2-cellige, later meercellige, hyaline ascosporen bevatten.

Deze ascosporen zijn eenigszins gekromd en ongeveer 35-60 μ lang en 3-4 μ breed.

De septen in de sporen, die ik niet zoo duidelijk kon waarnemen, worden heel goed zichtbaar na kleuring met katoenblauw.

De paraphysen zijn hier draadvormig en van boven typisch hakig gekruld.

De gevonden zwam bleek na determinatie te behooren tot de groep der Phacidiales en is beschreven als *Coccomyces coronatus* (SCHUM.). Van dit genus zijn ongeveer 25 soorten beschreven, waarvan enkele parasitair zijn. Ik noem b.v. *Coccomyces hiemalis*, die in Amerika een ernstige bladziekte veroorzaakt bij kersen. RABENHORST noemt nog als synonym van deze soort den naam: *Phacidium coronatum* FRIES.

Belangrijke andere en veel voorkomende zwammen uit deze familie zijn verder de zeer algemeene *Rhytisma acerinum*, welke bij de eschdoorns de zoo zeer bekende inktvlekkenziekte teweeg brengt en de minder algemeene, maar toch veel voorkomende *Clithris quercina* op takjes van verzwakte eikjes.

KARSTEN beschrijft in *Hedwigia*, 1884, no 2, p. 5 een conidiënvorm welke het imperfecte stadium zou voorstellen van *Coccomyces* en noemt dit *Fusicoccum coronatum*.

SACCARDO beschrijft deze soort in zijn *Sylloge Fungorum*, deel VIII.

LINDAU zegt het volgende: „Fruchtkörper linsenförmig, mehrlappig aufspringend. Scheibe rundlich, gelblich. Sporen nadelförmig, oben meist breiter und stumpfer, zuletzt vielzellig, hyalin. Paraphysen fädig, oben hakig gekrümmt. Scheibe 1-3 mm breit.”

Wageningen

J. GREMMEN

GLINSTERINGEN DES JAARS 1945 Afkortingen: K & M =

Konrad et Maublanc; B & G = Bourdot et Galzin

Naam	Volgens	Vindplaats	Bijzonderheden	Maand
<i>Basidiomyceten of Steeltjeszwammen</i>				
<i>Collybia clusilis</i> (Fr.) Gillet ¹⁾	K & M	Uiversnest ven te Hatert	Ook in Frankrijk zeldzaam. Genaveld als een Omphalia. Licht okerkleurig	X
<i>Tremella Steidleri</i> Bres. ¹⁾	B & G	Ottersum, oorlogsspoorweglijn. Leg. van Hedel, Nijmegen	Op Engelsch eiken dwarsliggers	XI
<i>Ascomyceten of Zakieszwammen</i>				
<i>Macropodia corium</i> Weberb.	Rehm	Tuin van het Krankzinnigengesticht tussen Eindhoven en Acht in het gras. Leg. van Rijssel, Eindhoven	Hymenium zwart. Uitwendig grauwzwart en donzig door harige cellen	V
<i>Pachydisca umbilicata</i> Le Gal ¹⁾	Mad.me Le Gal	Landgoed Oosterhout bij Nijmegen en Hol-deurn bij Berg en Dal	Fraaie heldergele Disco's tot 5 mm op leemigen grond en in mos onder eiken	VI en VII
<i>Pachydisca nobilis</i> Vel.y (?) forma alba(?) ¹⁾	Mad.me Le Gal	Landgoed Oosterhout bij Nijmegen	Fraaie ivoorwitte Disco's tot 5 mm op leemigen grond en in mos onder eiken	VII

1) Nog niet geregistreerd voor ons land.

Rectificatie. In de „Glinsteringen des jaars 1944” werd abusievelijk vermeld: *Mitrula fusispora* Preuss. (?). Onze conservator, Maas Geesteranus, maakte mij er op attent, dat dit geen *Mitrula* doch een *Beomyces*, d.i. een *Korstmos* was.

Naschrift. De oogst in 1945 was helaas! gering door het mijnengevaar en tengevolge van een auto-ongeval, dat mij midden in het seizoen is overkomen.

Nijmegen

A. C. S. SCHWEERS

EXCURSIES VAN DE NEDERL. MYCOLOGISCHE VERENIGING OP 12 EN 13 OCTOBER
IN DE OMGEVING VAN EINDHOVEN

Ondanks de droogte der laatste weken en de koude Noord-Ooster van enkele dagen, die een minder goede paddenstoelenvangst in het vooruitzicht stelden, verzamelden zich tegen twee uur \pm 50 leden van onze vereniging voor het Oranje-Hotel te Eindhoven. Van hieruit vertrok een excursie naar de bossen aan de Oirschotse dijk en een naar Eckart.

In de een maand geleden zo paddenstoelrijke, vrij diepe droge sloten die aan beide zijden van de Oirschotse dijk lopen, was nu uiteraard minder te vinden. Het interessantste en rijkste terrein vinden we aan de Westzijde. Het mooie gemengde loof- en dennenbos waarvan een gedeelte een meer parkachtig aanzien heeft gekregen is eigendom van de fam. Philips. De voornaamste vondsten hier waren wel: *Tricholoma cingulatum*, *Mycena flavo-marginata*, *Cantharellus umbonatus*, *Pholiota flammans*, *Flammula carbonaria*, *Inocybe Langei*, *Hydnum auriscalpium* en *H. imbricatum*, *Tremellodon gelatinosum*, *Melachroa xanthomela*, *Helvella atra*.

Ook Eckart, een betrekkelijk klein doch mooi gemengd landgoed met een heel goede onderbegroeiing, kreeg zijn mycologische excursie. Dit terrein is gelegen aan de Dommel, welks goede invloed duidelijk waarneembaar is. *Schizophyllum commune*, *Mycena adonis*, *Cantharellus lutescens*, *Marasmius graminum*, *Nyctalis asterophora*, *Macropodia macropus* zijn de moeite waard vermeld te worden.

Om half zeven waren allen weer verenigd in 't hotel voor 't diner. Na deze noodzakelijke en prettige gebeurtenis werden de meegebrachte zwammen gedetermineerd en op met namen voorziene schaaltes gedeponereerd. Dat de belangstelling hiervoor groot was, behoeft nauwelijks vermeld. Nadat een en ander was bekeken en besproken trokken allen druppelsgewijs af, de meesten naar hun hotelkamer, anderen met hun gastheer naar diverse windrichtingen van Eindhoven.

Zoals vanzelf spreekt hadden alle deelnemers hun hoop gevestigd op de grote excursie van Zondag naar 't Veldersbos. Met twee bussen vertrok het gezelschap tegen 9.30 uur. Het werkelijk schitterende landgoed met zijn vele prachtige lanen is gelegen tussen Best en Boxtel. Tussen loofhout en dennen groeien statige sparren. Grote gedeelten zijn begroeid met adelaarsvarens. De humusrijke bodem zorgt er voor dat er in ieder jaargetijde wat te beleven is. De eigenaren, de Heren van Boekel, waren zo welwillend toestemming te verlenen ons buiten de paden te begeven, waarvoor onze hartelijke dank. De kwaliteit en de kwantiteit der paddenstoelen was boven aller verwachting. Alhoewel de meer algemene soorten niet minder mooi of interessant behoeven te zijn, zal ik mij toch moeten bepalen tot 't opnoemen van enkele bijzonderheidjes, de lijst zou anders te uitgebreid worden.

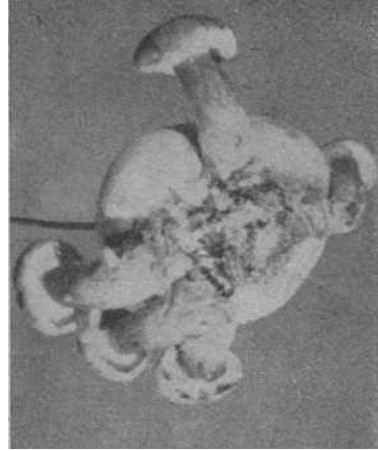
Cordyceps ophioglossoides vinden we altijd op hertetruffels — een heel aardige vondst was zeker *Otidia leporina* — van *Tremellodon gelatinosum* vonden we verschillende mooi uitgegroeide exemplaren. Over *Fomes odoratus*? liepen de meningen nogal uiteen. Op een spar groeiden twee exemplaren van *Pleurotus corticatus*. Verder troffen we nog aan: *Pluteus leoninus*, *Hydnum repandum* en *velutinum*, *Sclerotinia pseudotuberosa*, *Plicaria violacea*, *Rhizina inflata*, *Nau-*

FIG. A

Amanita rubescens Foto H. de Graaf

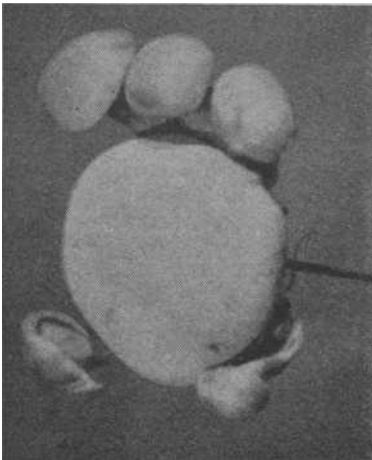
FIG. B

Boletus parasiticus (achterzijde)

Foto H. de Graaf

FIG. G

Boletus parasiticus (voorzijde)

foto H. de Graaf

FIG. D

Boletus rufescens

foto H. de Graaf

coria crobula, *Craterellus sinuosus*, *Boletus parasiticus*, *Hygrocybe laetus*, *Flammula flavida*, *Leptonia euchroa* en *chalybea*, *Russula lauro cerasi*, *Nidularia confluens*, *Tremella foliacea*, *Geopyxus carbonaria*.

Al was er helaas geen zonnetje om de vele herfstintjes te doen oplichten, toch is deze tocht een onvergetelijke geworden. Hopelijk mogen wij de myco-

logische vereniging over een niet al te lange tijd weer in onze omgeving rondleiden.

Een woord van dank past hier zeker aan den heer Daams aan wiens medewerking het te danken is, dat alles zo'n vlot verloop heeft gehad.

Eindhoven

G. SITEUR

PADDESTOELEN EN KNAAGDIEREN?

Waarneming 62 in „Fungus”, Juli 1946, is een mededeling van Mej. E. Neytzell de Wilde, dat in een weinig betreden bos alle donkerrode *Russula's* stelselmatig omver liggen. Hoe komt dat? Mej. Neytzell veronderstelde, dat konijnen hieraan schuldige zouden zijn.

Onmiddellijk dacht ik echter aan mestkevers, speciaal de veelvuldig in onze bossen voorkomende violet-zwarte paardenmestkever: *Geotrupes stercorosus* SCRIBA, die zeer veel van allerhande paddestoelen en speciaal van vele *Russula's* houdt. Dit kon ik zowel in de natuur als door middel van proeven vaststellen. Ook kon ik enkele malen gehele bossen waarnemen, waarin praktisch geen *Russula* onaangetast bleef van deze kever.

De nadere beschouwing van Mej. Neytzell, dat de plaatjes verdwenen waren en bij sommige exemplaren ook het hoedvles tot op de huid geconsumeerd was, terwijl de sporen wezen op een knaagdier, deed me sterken in de veronderstelling met de dikke zwarte torren te doen te hebben.

De plaatjes zijn bij dit eigenaardig soort „knaagdier” wel het meest geliefd (een konijn houdt ook het meest van een mals blaadje). Er zit voor de nietige kevers echter niets anders op dan bij de steel te beginnen, want hun logheid laat niet toe, dat ze gemakkelijk in de gladde steel kunnen klimmen om de buit weg te voeren naar een daarvoor bestemd hol in de grond. Daarom kruipen ze maar in de steel en hollen deze naar boven toe uit; door de ontstane gleuf of holte komt de kever tenslotte bij de plaatjes. Bij al dat gewroet en geknaag valt de hoed er af of de paddestoel zakt in elkaar of valt om. Ook wordt de paddestoel wel ineens „omgeknaagd”; ongeveer op de wijze, waarop wij een boom vellen. Tenslotte gelijkt de ravage veel op die van een groter wezen. In de omgeving liggen snippers van de plaatjes en andere brokjes paddestoel. Wordt de gehele paddestoel zo successievelijk in de grond gebracht dan blijft het hoedvles liggen. De steel blijft ook vaak liggen of wordt wel het allerlaatst naar binnen gebracht. Ze schijnen die niet zo smakelijk te vinden.

Het zijn knaagdieren bij uitnemendheid en als zij eenmaal bezig zijn weten zij dikwijls niet van ophouden en gaan dag en nacht met hun bezigheid door.

De kevers houden zich dikwijls in de buurt van konijnenholen op en wel in 't bijzonder op de konijnspeelplaatsjes. Toch vinden zij sommige *Russula's* minstens even lekker als de konijnenkeutels. Alleen van de bloemen van de herfst (al zijn die er ook wel vroeger) kunnen zij niet leven, zodat zij steeds op die plaatsen veel zullen voorkomen waar zowel konijnen als paddestoelen voorkomen.

Volledigheidshalve vermeld ik nog even, dat paardenmest vrijwel hoofdzakelijk op de wegen gevonden wordt, waardoor het, in tegenstelling met de aanduiding in hun naam van „paardenmestkever”, niet hun eigenlijke voedsel

genoemd kan worden. Dit is meer te beschouwen als een toevallige lekkernij (Entomol. Ber., 25 Maart 1944, p. 162 e.v.).

Het bleek mij, dat naast vele andere soorten *Russula*, vooral *Russula paludosa*, één van de meest voorkomende rode *Russula*'s in onze dennebossen, wel bijzonder geliefd is.

Den Haag

T. O. VAN KREGTEN

WAARNEMINGEN

65. De waarneming 64 in „Fungus”, Dec. 1946, door Suze de Lint van *Coprinus angulatus* op een heiboender, kan ik aanvullen met enige vondsten tijdens de oorlog.

1. Op een gootsteenboender (geen heiboender) troffen wij de tere hoedjes in onze keuken aan.
2. Op een closetboender bleken zij zich nog beter thuis te voelen, wat ook meer overeenstemt met de vondst op (paarden)mest. Talrijke hoedjes kwamen en vergingen telkens groepsgewijze na elkaar.
3. Mijn vrouw trof ze bovendien nog aan in de keuken van mijn schoonmoeder, en nu eveneens op een heiboender in de gootsteen.

Den Haag

T. O. VAN KREGTEN

66. Het is mij opgevallen, dat *Panus stipticus* dit seizoen nogal veel voorkomt op houtstompen in de omgeving van Amsterdam en Amersfoort. De hoedjes zijn mooi groot. Waar ik er andere jaren naar moest zoeken, staat ze nu overal voor het grijpen.

Amsterdam

J. P. S. SMIT

DE SESSION 1946 VAN DE SOCIETE MYCOLOGIQUE DE FRANCE

Op de algemene ledenvergadering werd bekend gemaakt, dat deze dit jaar te Mont Béliard zou worden gehouden. Er bleken al dadelijk nogal wat liefhebbers te zijn en dat is geen wonder, want hier had men een schone kans om naar 't buitenland te gaan, mits er deviezen beschikbaar zouden worden gesteld. Op de vergadering werd besloten, dat er één bestuurslid en één lid zouden afgevaardigd worden en voor deze afvaardiging werd f 200,— beschikbaar gesteld. Toen eindelijk na veel vijven en zessen bekend werd, dat er aan deviezen f 500,— beschikbaar was, besloot het bestuur, dat, naast de heren Uffellie en Reijnders ook nog Huysman en Van Eynhoven in de gelegenheid zouden gesteld worden de tocht naar Frankrijk te maken.

En zo zaten we dan als gelukkige mensen in de trein, die ons op 20 September van Amsterdam naar Brussel zou voeren. Het had heel wat voeten in aarde gehad om het zover te krijgen. Bepaald royaal in onze duiten zaten we niet, de globale kosten van de Session werden op f 90,— à f 100,— geschat, zodat we ieder maar een f 25,— hadden als zakgeld. We hebben als zuinige Hollanders dan ook in 't begin nogal duidelijk doen uitkomen, dat we lichtelijk „court d'argent” waren met het gevolg dat we tenslotte natuurlijk nog geld over-

hadden en dat sommigen onzer o.a. nog wijn in Nederland wilden importeren, wat evenwel op gebrek aan flessen af stuitte. Trouwens onze penningmeester voerde de kas en dat is hem wel toevertrouwd.

Het weer was op dien 20en September miserabel. Nog erger dan goed paddestoelenweer, storm en regen. Dit bleef zo tot we 's avonds laat in Brussel waren overgestapt in de nachttrein, die ons naar Muhlhouse zou voeren. Maar ziet, toen we bij het ochtendgloren in Luxemburg, waar de trein weer eens een uurtje staan bleef, „ontwaakten” na een vrij slapeloze nacht (wat zijn die benen in een volle coupé in dergelijke omstandigheden een probleem!) was het reeds droog en hoe meer we opschoten (dit vooral niet te letterlijk opvatten) des te mooier werd het weer. In Mont Béliard hebben we niets dan zon gehad, zodat de franse mycologen klaagden, dat het tenslotte niet de „grande poussée” was. Voor ons waren er al paddestoelen en onbekende soorten genoeg.

In Muhlhouse hadden we ongeveer vier uur oponthoud, welke we besteedden om de stad eens te bekijken. Veel oorlogsverwoestingen, zoals op vele plaatsen onderweg in de Elzas. De route Muhlhouse-Mont Béliard muntte niet uit door uitstekende aansluitingen, zodat we dan maar besloten om van Belfort af tezamen met een paar belgische mycologen, die ook op pelgrimstocht waren, een taxi te nemen, 's Avonds om een uur of elf ontmoetten we, na meer dan 30 uur gereisd te hebben in het hotel de la Balance de eerste franse mycologen. Prof. Uffelié, die een dag later kwam en de reis dus alleen moest maken, loste de Belfort-Mont Béliard-puzzle (er ging nog wel een trein, maar dan werd het weer nachtwerk) op door te liften. Wij hadden hem graag een auto tegemoet gestuurd, maar de penningmeester...

Mont Béliard, een plaats van een 15.000 à 20.000 inwoners naar schatting, ligt in de zgn. Bourgondische poort. De omgeving is slechts heuvelig, maar men ziet aan de ene zijde de Vogezes zich verheffen, waarvan de hoogste top daar in de buurt de Ballon d'Alsace is (1248 m). Aan de andere kant ziet men overal, waar men wat hoger staat de Jura. Bestaan de Vogezes hoofdzakelijk uit zandstenen en granieten, de Jura is zeer kalkrijk, maar op de grote excursie naar Russey merkten we dat niet aan het voornaamste excursie terrein, daar het hier een bij uitstek moerassig gedeelte betrof, stellig met zure bodemreactie. In het centrum van Mont Béliard verheft zich een pompeus kasteel op een niet zeer hoge rots gebouwd (daterend van 1751), dat hoofdzakelijk gebruikt wordt als kazerne, maar dat ook voor allerlei andere doeleinden dienst doet. Zo is er een museum en was het tevens een soort centrum voor de mycologen. Reeds de eerste dag was er een soort tentoonstellinkje ingericht, met voor ons alleszins interessante soorten (maar de namen ontbraken erbij) en hier vonden ook de séances plaats. De tentoonstelling en slotvergadering op de laatste Zondag konden we helaas niet meer bijwonen. Mont Béliard is voornamelijk industrieplaats waarvan wel de hoofdzaak de usines Peugeot vormen, welke we het door mij te weinig op prijs gestelde voorrecht hadden Donderdagmiddag te mogen bezichtigen. De wandeling weliswaar in rustig tempo maar zonder noemenswaard oponthoud door deze uitgestrekte fabriekscomplexen duurde ongeveer drie uur, het was warm en ver. 's Ochtends hadden we de usines Schwander bezichtigd, een meubelfabriek, hier kregen we althans ieder een aardig souvenir in de vorm van'n kunstig vervaardigd asbakje. Wijnbouw is er in de omgeving van Mont Béliard niet, voor de consumptie worden er wel druiven en pruimen geteeld.

Onze franse gastheren waren zeer tegemoetkomend en we onderhielden ons — zo goed en kwaad als het ging — met hen zonder minderwaardigheidscomplex. Het was geen onaangename omstandigheid, dat er ook nogal wat beigen waren, zodat we voor de afwisseling af en toe eens een sappig woordje vlaams konden beluisteren. We hoorden terloops, dat in Spa sommige hollanders zich een beetje afzijdig hadden gehouden, ik geloof niet, dat dit zo maar van ons kan worden gezegd. De heer Huysman werd in het bureau du congres gekozen en deed dientengevolge 't woord voor de nederlandse delegatie tijdens het officiële diner, dat op Donderdag viel. De daar gesproken woorden door den sous-préfet en den adjoint-maire, door den voorzitter van het congres en de heren Imler en Huysman maakten Veel indruk. Ook een uitstekende fles bourgogne viel zeer in de smaak.

De naam van het ontvangende Comité was niet minder dan: Comité de la fédération des sociétés mycophiles du pays de Mont Béliard. Eigenlijk was dus ook de Société mycologique te gast bij deze fédération. Voorzitter van het Comité was de heer Becher, de eigenlijke organisator dus van het geheel, leraar in Mont Béliard, een classicus en uitstekend spreker, die zich zeer beijverde om alles te doen slagen. Hij werd daarin bijgestaan door den heer Haller, aan wien we veel te danken hebben, in de eerste plaats de goede verzorging met proviand tijdens onze terugreis. Van de uitstekende franse mycologen ontmoetten we er vele: we zagen er Roger Heim, directeur du laboratoire de Cryptogamie te Parijs en professor in Algiers, de tegenwoordige president van de Société, Maublanc, secretaris van de Société en auteur van het bekende plaatwerk, Konrad, zijn medewerker uit Neuchâtel en dus zwitser, Gilbert, schrijver van vele werken over mycologie en speciaal kenner van Amanieten en boleten, Romagnesi, Malençon en Jossierand. De heer Kühner ontmoetten we slechts de laatste dag, als schrijver van de prachtige monografieën over Galera en Mycena en van tal van uitstekende artikelen mag hij wel gelden als een der belangrijkste hedendaagse mycologen. En zo is het verklaarbaar, dat hij weer het middelpunt werd op deze excursie, terwijl voordien Romagnesi, Imler en Huysman hun kring om zich verzamelden. Op deze excursie bleek eerst goed, welk een voortreffelijk mycoloog we in Huysman hebben, zijn critische kennis ook van buitenlandse soorten is van die aard, dat hij minstens naast menig frans mycoloog gesteld mag worden. Jammer was, dat de heer Heim, die ook een belangrijke rol in 't verzet gespeeld heeft, door een ongesteldheid reeds tijdens de eerste dagen vertrekken moest. Hij was net uit Afrika gekomen.

Het ligt voor de hand, dat een frans mycologencongres in dit gebied gehouden, de nagedachtenis van Quélet zou eren. Deze klassieke mycoloog vooral, bekend door zijn werken: „Les Champignons du Jura et des Vosges” en „Flore mycologique de la France et des Pays limitrophes”, heeft zoals de titel van zijn eerste werk, waarbij vele supplementen verschenen, reeds aangeeft, hoofdzakelijk in dit gebied gewerkt. Van beroep medicus, heeft hij een uiterst belangrijk mycologisch oeuvre tot stand gebracht, hij correspondeerde blijkbaar veel met Fries. Zijn nagedachtenis is geëerd door Zaterdag 28 September een plaque op zijn graf te onthullen, helaas konden we deze plechtigheid niet meer bijwonen. De nagedachtenis van Bataille, die eerst leerling van Quélet was, is op dezelfde wijze geëerd. Vooral zijn monografie over het geslacht Cortinarius

schijnt bekend te zijn.

Een nederlandse beschrijving van een verblijf in het buitenland kan moeilijk de materiële kant van het genotene geheel negeren. We hadden het ook in dit opzicht voortreffelijk. Meestal was de dagindeling zo, dat we er 's ochtends om zeven uur met een autobus op uittrokken en we 's avonds eerst na zevenen thuis kwamen. Er was dan een middagpauze van een paar uur, gedurende welke in een hotel in de nabijheid van het excursieterrein gegeten werd. Alle diners waren uitstekend, sommige vrij lang, en de paddestoelen, die in deze streken veel gegeten worden, ontbraken meestal niet. Weliswaar waren ze in deze toestand niet meer te determineren, maar *Craterelius cornucopioides* moet er nogal eens bij zijn geweest. Op de markt in Mont Béliard zag men overal kistjes met deze zwam. De gerechten, die men van de paddestoelen vervaardigde, smaakten goed. Er was echter een frans mycoloog, die alleen maar paddestoelen thuis at. We zijn er evenwel niet door vergiftigd, hoewel 't op zichzelf niet onverdienstelijk geweest zou zijn om een heel mycologencongres dit te laten overkomen. Natuurlijk werden enige ingewandsstoornissen, die zich bij verscheidene leden aan 't eind van het congres voordeden, aan de paddestoelen geweten.

Hoewel wij 't dus uitstekend hadden, moet men daaruit niet opmaken, dat het in Frankrijk zo goed gaat. Men had alles terwille van het congres zo gearrangeerd, maar inderdaad is Frankrijk momenteel arm, naar men ons verzekerde. Met des te meer waardering mogen we dus de vriendelijkheid en welwillendheid van hen die ons verzorgden, prijzen.

Mont Béliard is zelf maar weinig beschadigd. Des te meer zagen we in de omtrek overal de sporen van de oorlog (offensief van generaal de Lattres-de Tasigny, eind 1944). Maar ook in de toespraken en gesprekken klonk nog overal de pas verleden zware tijd door. Hoe zou 't ook anders kunnen.

Op het eerste gezicht maakten de terreinen, waar we zochten, de indruk van een buitengewone paddestoelenrijkdom. Zoals ik reeds vermeldde, waren de franse mycologen niet tevreden. Maar zij hadden gelijk, want ik tel ongeveer 250 soorten, die ik noteerde, en dat is voor vijf dagen zoeken op de meest uitgezochte terreinen niet zo bar veel. De terreinen waren uitstekend, oude bossen, veelal op de hoger liggende gedeelten der bergen, bestaande uit allerlei soorten hout en zich vele kilometers uitstreckende. Dergelijke bossen met een dikke, onbewerkte humuslaag, niet al te netjes onderhouden, missen we hier node. Ook de ondergrond is veel gevarieerder dan hier.

Nu heb ik natuurlijk niet alle gevonden soorten genoteerd, vele van de meest gewone heb ik weggelaten; bovendien verdeelden we ons meest in groepen, waarbij we ons om enkele prominente mycologen verzamelden en kon ik dus maar met één groep meegaan. Uitwisseling in het veld tussen de verschillende grote mannen was er genoeg, waarbij 't vaak vrij heftig toeging. De grote mycologen hebben slechts 't recht elkaar voor domoor uit te maken, wat dan weer iets anders betekent dan wanneer wij het woordje domoor in verband met paddestoelenkennis gebruiken. Helaas kwam er 's avonds weinig van uitwisseling van gedachten en determineren, daarvoor was geen tijd en gelegenheid. Zo verdwenen de meeste problematische objecten in de tassen der experts en vele zullen — net als bij ons bij dergelijke gelegenheden — wel de gewone weg der paddestoelen gegaan zijn, zonder ooit hun eeuwige geheimen aan ons te

hebben geopenbaard. De tentoonstelling op de laatste Zondag konden we niet meer bijwonen, misschien dat daar een en ander nog eens bekeken is, maar dat kan toch alleen de vondsten der latere excursie betreffen.

Was dus de paddestoelenrijkdom niet zo groot, objectief beschouwd, op ons maakte hij wel die indruk door de vele voor ons nieuwe vormen. Nu zal ik mij in de bespreking van deze sterk moeten beperken, het heeft weinig zin om allerlei namen van paddestoelen te gaan noemen, die hier toch niet bekend zijn. Ik zal maar enkele zeer opvallende verschijningen noemen, verscheidene daarvan zijn afgebeeld in 't bekende plaatwerk van Michael of Michael-Schulz, zodat men die daarin kan vinden. De gelukkige bezitters van Konrad et Maublanc zullen veel van de door ons gevonden zwammen daarin afgebeeld vinden; aangezien 't ondoenlijk was om het gevonden materiaal te conserveren — slechts van de interessantste soorten bewaarden sommigen onder ons wat exsiccaten — moest ik mij naderhand ook met platen behelpen. En daarbij bleek eerst recht dat Konrad et Maublanc een werk is, dat zijn materiaal vooral uit deze streken betrokken heeft en uit de Zwitserse Jura.

Hoezeer verruimt men zijn blik, wanneer men ook eens over de grenzen kan botaniseeren. Het blijkt dan eerst goed, dat de flora met onze staatkundige grenzen niets te maken heeft, en hoe betrekkelijk dwaas het eigenlijk is, te veel gewicht te hechten aan het: „Voor 't eerst in ons land gevonden” of „bij ons zeer zeldzaam”. Soorten, die bij ons uiterst zeldzaam zijn, zijn over de grenzen vaak erg algemeen. Interessanter wordt het, wanneer we dit verschijnsel beschouwen in verband met de bodemstructuur van ons land, wanneer we vaststellen, dat de laatste uitlopers van de europesche middengebergten in ons land komen, wanneer we er ons rekenschap van geven, dat we én als kustgebied én als overgang naar het noorden een grensgebied vormen. Een paar voorbeelden: *Russula integra* vonden we bij hopen. *Craterellus cornucopioides* noemde ik reeds, *Strobilomyces strobilaceus* ontmoetten we veel; we zagen *Rozites caperata*, *Clavaria pistillaris*, *Cortinarius violaceus*, *Liniacium olivaceo-album*, *Hygrophorus nitratus* enz., allemaal soorten, die bij ons wel eens gevonden zijn, maar we hebben reden aan te nemen, dat die in dit gebied volstrekt niet zeldzaam zijn. Omgekeerd zijn er ook soorten, die in onze zure diluviale gronden veelvuldig groeien en die in 't Jura-gebied en mogelijk ook in de Vogezen (die er echter meer verwantschap mee vertonen) nauwelijks of niet voorkomen. Dat verklaart de voor ons zo gewone soorten, die Konrad et Maublanc hebben opgenomen met de toevoeging: „Ca et là”, „pas partout”, „rare dans le Jura”, etc. Van de *Russula*'s ontmoetten we b.v. *olivacea* met de typische hoedkleuren, *aurata*, *sanguinea*, *Turei*, *amoena*, *badia*, maar *emetica*, *atro-purpurea*, *pellea* en *ochroleuca* heb ik niet genoteerd. Vooral de Cortinariï zijn er overstelpend rijk vertegenwoordigd, we vonden er veel van de subgenera *Telamonia* en *Hydrocybe*, van die problematische licht- of donkerbruine soorten, waar we hier ook geen gebrek aan hebben, maar bovendien de prachtige *Phlegmaciums*, die heel wat karakteristieker zijn uit de *scaurus* en *cliduchus* groepen. Ik noteerde ongeveer 50 Cortinariï (dus 1/5 van de soorten), waarvan ik alleen maar noemen wil, *Cort. praestans* een zeer grote paars-bruine soort met knollige steel, *purpurascens*, *scaurus* FRIES, *glaucopus*, *caerulescens*, *cyanopus* enz.

De fungusflora in de weiden was veel rijker dan zij bij ons pleegt te zijn, en dit zal wel ermee samenhangen, dat deze bergweiden veel humusrijker zijn dan

de onze. Ze grenzen vaak aan de bossen en worden vaak op oude bosgrond aangelegd. Hier vonden we prachtige Hygraphori, b.v. *Hygrophorus pudorinus*, *ovinus*, *puniceus*, *agathosmus* enz.

De kennismaking met *Amanita caesarea* is alleen al de moeite waard. Deze zuidelijke, sinds overoude tijden gegeten, en prachtige gekleurde soort met z'n gele steel en lamellen wil men wel niet alleen van plaatjes kennen. We zagen ook *Amanita strobiliformis* of *solitaria*, een zeer grote witte soort met een machtig ontwikkeld algemeen omhulsel, dat als dikke plakken op de hoed achterblijft. Een typische variëteit van *Amanitopsis vaginata*, nl. *umbrino-lutea* bleek veel voor te komen met een eigenaardige okerkleurige kring in de bruine hoed. *Armillaria imperialis* is ook al zo'n grote opvallende soort, evenals *Entoloma lividum*, de giftige rosespoor. De vergiftigingsverschijnselen van deze *Entoloma* met grijze, satijnachtige hoed moeten zeer hevig zijn en veel lijken op die van *Tricholoma pardenum*, die we waarschijnlijk ook zagen, maar waar de geleerden het niet geheel over eens waren. Een paar mooie *Lactarius*-soorten waren nog de grote gele *Lactarius scrobiculatus* en *Lact. repraesentaneus*, waarvan de melk aan de lucht onmiddellijk paars wordt.

„Le vrai *Boletus scaber*” van de fransen is niet, wat de heer Maas Geesteranus ons geleerd heeft onder de echte *scaber* te verstaan. Dit bleek, toen men ons uitdrukkelijk weer op 't zwart kleurende vlees, wat de echte *scaber* juist niet moet vertonen, *Boletus porphyrosporus* is naar ik meen nog niet in ons land gevonden. Mag ik tenslotte eindigen met de vermelding van enige zeer karakteristieke Polyporeeën, nl. *Pol. pes-caprae*, *leucomelas* en *cristatus*. Ik hoop hiermee iets doorgegeven te hebben van alles, wat we gedurende deze korte tijd konden genieten onder de zonnige hemel van een vriendelijk land en onder leiding van de meest ervaren mycologen.

Amersfoort

A. F. M. REIJNDERS

MYCOLOGISCHE EXCURSIES IN BELGIE

Onze Belgische collega, de Heer N. Taymans, zond mij onderstaande lijst der excursies 1947 van de Antwerpsche groep der S. Mycologique de France:

2 Febr.	Peerdsbosch en Ravels
13 April	Ravels (<i>Gyromitra esculenta</i>)
20 April	Ekeren-Dyk (<i>Morchella</i>)
11 Mei	Oud-Turnhout De Lint (<i>Mitrula paludosa</i>)
15 Juni	Schotenhof
6-14 Sept.	Grünewald, Luxemburg
Voor hen die niet naar Luxemburg kunnen gaan:	
7 Sept.	Schilde-Vogelzang
14 Sept.	Peerdsbosch, Antwerpen
20 Sept.	Luik en Westmalle Trappisten
21 Sept.	Luik en Westmalle Trappisten
28 Sept.	Peerdsbosch-expositie
5 Oct.	Zoniënbosch
12-19 Oct.	Session de la Soc. Mycologique de France te Lyon
Voor hen die niet naar Lyon kunnen gaan:	
12 Oct.	Bornem

19 Oct. Schotenhof

26 Oct. Mariaburg

1 en 2 Nov. Ravels

9 Nov. Westmalle-Trappisten

P.S. Alle. inlichtingen omtrent vertrekuren zijn te bekomen bij Mr L. Imler, 117 Paalstraat, Schoten/Antwerpen.

„Ik denk,” zoo schrijft hij, „dat het nuttig zou zijn, zoo U de lijst van deze excursies in Uw blad „Fungus” kunt afdrukken, om aan de Nederlandsche mycologen gelegenheid te geven, als het pas geeft, deel te nemen aan de excursies van deze groep.”

MEDEDEELINGEN GEVRAAGD

Tengevolge van den oorlog is een groot deel van mijn Mededeelingen onherstelbaar beschadigd of verloren gegaan. Wie kan mij helpen aan de nummers: 9, 10, 11, 13 tot en met 23.

In ruil kan ik aanbieden Mededeelingen 2 t/m 8 en verschillende losse afleveringen van Fungus, o.a. de complete jaargangen 7, 10, 12, 13 en 14. Eventueel ben ik bereid de mij ontbrekende nummers van de Mededeelingen te koopen. Adres: Dr A. J. P. Oort, Ericalaan 5, Wageningen.

BESTUURSMEDEDELINGEN

Nu het nieuwe jaar is begonnen, spreekt het bestuur de hoop uit, dat het voor alle leden en hun gezinnen een gelukkig jaar mag worden.

Op 1 April a.s. worden de postkwitanties afgegeven. Wie wil gireeren, wordt verzocht dit vóór dien datum te doen. Gironummer 90902, t.n.v. Penningmeester Ned. Myc. Ver. Contributie f 5,10 (incl. kosten lidmaatschapskaart), voor huisgenoot- en studentleden f 2,60. Postwissels op naam van G. L. van Eyndoven,

Eindhovenstraat 36, Haarlem. J. P. S. SMIT, *secretaresse*

NIEUWE LEDEN

Dr C. H. Pownall, Van Boetzelaerlaan 117, 's-Gravenhage.

Mej. J. M. J. J. Udemá, Riouwstraat 2, 's-Gravenhage.

UIT HET REDACTIEBUREAU

Aan de verschillende inzenders van bijdragen voor dit nummer zeg ik hartelijk dank. Als steeds zie ik gaarne copy voor het volgende nummer tegemoet, liefst vóór 15 Februari.

ZANEVELD

INHOUD

Heksenkringen en antibiotica, door H. J. Hueck	1
Coccomyces coronatus (Schum.) de Not., door J. Gremmen	4
Glinsteringen des jaars 1945, door A. C. S. Schweers.....	6
Excursie's van de Ned. Myc. Vereeniging in 1946, door G. Siteur	7
Paddestoelen en knaagdieren, door T. O. van Kregten	9
Waarnemingen (Coprinus angulatus, Panis stipticus)	10
De Session 1946 van de Soc. myc. de France, door A. F.M. Reijnders	10
Mycologische excursies in België	15
Mededeelingen gevraagd.....	16
Bestuursmededeelingen	16
Uit het Redactie bureau	16